

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

[9. SINIF]

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ
2026

İÇİNDEKİLER

1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI	4
1.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VİZYONU	4
1.3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	5
2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI	6
2.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	6
2.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	6
2.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	11
2.4. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI	11
2.5. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	12
3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NA AİT ÜNİTELER	14

1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

1.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI

Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında geliştirilmiştir. Bu modelde yer alan beceri, eğilim ve değerler; soyut fikir ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken gerçekleştirilen zihinsel faaliyetlerle birlikte bireyin kendisi ve çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan yeterlilikleri ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, ülkemizin eğitim sisteminde önemli değişiklikler yapmayı hedefleyen bir dönüşüm programıdır. Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programlarının da bu dönüşüme uyum sağlaması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programlarının temel yaklaşımı bu modelin temel ilkelerine uygun olarak şekillenmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre geliştirilen Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programları öğrencilerin

- Bütüncül öğrenme yaklaşımı içerisinde dinî bilgileri öğrenmenin yanında mesleki beceriler, sosyal sorumluluk bilinci, millî ve kültürel değerlere bağlılık ile çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanmalarını,
- İslam'ın adalet, saygı, sorumluluk, merhamet gibi evrensel değerlerini temel alarak bu değerlere bağlı ve topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerini,
- Mesleki hayata ve yükseköğretime en iyi şekilde hazırlanmalarını sağlayacak bilgi ve becerileri kazanmalarını,
- İlmî düşüncüyü benimsemelerini, araştırma yapma becerilerini geliştirmelerini ve bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerini,
- Günümüz teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen, sistem okuryazarlığı düşüncesini benimsemiş bireyler olarak yetişmelerini,
- Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirerek vatan sevgisi ve millet bilincine haiz, manevi değerlere bağlı bireyler olarak yetişmelerini hedefler.

Yukarıda belirtilen hususların somut olarak ortaya çıkması için öğretim programlarında

- Kur'an-ı Kerim, hadis, fıkıh, tefsir, kelam, akait gibi temel İslam bilimlerine ait bilgilerin kavramsal beceriler ve alan becerilerinin sunduğu imkânlar ölçüsünde incelenmesi ve araştırılması,
- Dinler tarihi, İslam kültür ve medeniyeti gibi sosyal bilimler alanına giren konuların İslam dünyası ve Türkiye bağlamında irdelenmesi,
- Arapçanın hem dinî metinleri anlama hem de iletişim kurma aracı olarak kullanılabilmesi,
- Öğrencilere mesleki alanda gerekli olan bilgi ve becerilerin yanı sıra problem çözme, iletişim, ekip çalışması gibi yetkinliklerin kazandırılmasına hizmet edecek yaklaşımlara ağırlık verilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programları, öğrencilerin hem dinî bilgi ve değerlere hem de çağın gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip, topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerini hedeflemektedir. Bu sayede öğrenciler, dinî ve mesleki hayatlarının yanı sıra yükseköğretimde de başarılı olabileceklerdir.

1.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VİZYONU

Mesleki din eğitiminin vizyonu; Anadolu imam hatip lisesi mezunlarının yükseköğretim süreçlerine katılmaya hazır, dinî hizmetleri ifa edebilecek yeterliliğe sahip, "yetkin ve erdemli insan" olma yolunda gelişimlerini sürdüren öğrenciler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

1.3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programlarının amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve 32. maddesinde belirtilen imam hatip liselerinin tanımı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun olarak

- İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren,
- İslam'ın temel kaynaklarını tanıyan,
- İslam dinine mensup olmanın huzur ve mutluluğunu hisseden,
- Dini doğru anlama ve dinî meselelere çözüm üretmede bu kaynaklara başvuran,
- Hz. Muhammed'i (sav) örnek alan,
- İbadetlerle ilgili uygulama becerisi ve alışkanlığını kazanan,
- Dünya ahiret dengesini kurabilen,
- Ahlaki olgunluğa erişen,
- İnceleyen, araştıran, analitik düşünen ve edindiği bilgiler ışığında akli ve nakli delilleri kullanarak problemlere çözüm üreten,
- Din hizmetlerini uygulama becerisi kazanan,
- Toplumu din konusunda aydınlatan,
- Toplumun dinî bilgilerle ilgili ihtiyaçlarına cevap veren bireyler yetiştirmektir.

2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI

2.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın geliştirilmesinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni esas alınmıştır. Bu modelde yer alan kavramsal beceriler, bireyin soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerinin bir ürünü olarak gerçekleştirilen eylemleri; sosyal-duygusal öğrenme becerileri ise bireyin kendisi ve çevresi ile olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi, empati yapabilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan becerileri ifade eder. Eğilimler, bireyin doğuştan ve çevresel etkilerle şekillenen zihinsel, duygusal ve sosyal yatkınlıklarını ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde eğilimler; psikolojik, sosyal ve entelektüel boyutlarda ele alınır. Bu yönüyle eğilimler, bireyin bilgi, beceri ve değerlerini eyleme dönüştürmesini sağlar ve öğretim programlarında becerilerin niteliğini zenginleştiren temel bileşenler olarak yer alır. Beceri temelli öğrenme; öğrencilerde öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve hayata aktarılması tasarlanan bilgi, tutum ve beceriler bütünüdür. Bu bağlamda temel becerileri ön planda tutan, öğrenme sürecinde öğrencinin aktif katılımına ve öğretmen rehberliğine imkân veren, öğrencilerin araştırma yapabilecekleri, keşfedebilecekleri, çözüm ve yaklaşımlarını paylaşarak tartışabilecekleri ortamların sağlanmasının önemi vurgulanmıştır. Ayrıca Program'da gelişim düzeyini göz önünde bulunduran, öğrenme sürecinde ön bilgileri harekete geçiren anlamlı öğrenmelerin gerçekleşmesi hedeflenmiştir.

Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın temel hedefi yetkin ve erdemli bireyler yetiştirmek olup bununla birlikte bireylere adalet, sorumluluk, saygı gibi çatı değerlerinin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda program hazırlanırken bireylerin huzurunu sağlamak için duyarlılık, sorumluluk, tasarruf, çalışkanlık, mütevazılık; aile ve toplumun huzurunu sağlamak için sevgi, aile bütünlüğü ve vatanseverlik değerleri kullanılmıştır. Ayrıca *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* çeşitlendirilmesi ve zenginleştirilmesi amacıyla bilgi okuryazarlığından yararlanılmıştır.

Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nda İslam'ın inanç, ibadet ve ahlak konusundaki ilkeleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Beceriler Çerçevesi doğrultusunda ele alınmıştır.

Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı ile 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları'na uygun olarak öğrencilerin

1. Yaratılış gayesini Kur'an ve sünnet rehberliğinde sorgulamaları,
2. İman esasları hakkında bilgi toplayarak bunlar arasındaki ilişkiyi çözümlemeleri,
3. İbadetleri özelliklerine göre karşılaştırarak bunları çeşitli yönlerden sınıflandırmaları,
4. İslam ahlakına göre olumlu ve olumsuz tutumların farkına vararak davranışlarını olumlu yönde geliştirmeleri ve sorumlu karar vermeleri,
5. Millî ve manevi bilinci yüksek bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

2.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nda* eğitim ve öğretim süreçleri; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hedeflenen öğrenci profiline uygun, millî ve manevi değerlerimizi tanıyan, geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak geleceğe yön veren yetkin ve erdemli öğrencilerin yetiştirilmesine hizmet edecek şekilde planlanır ve yürütülür. Bu kapsamda sevgi, saygı, kardeşlik ve dostluk bağlarını güçlendiren; vatan, millet, bayrak, şehitlik, gazilik gibi millî birlik ve beraberliği pekiştiren değerlerin öğrencilerin zihninde güçlü bir şekilde yer etmesine özen gösterilir.
2. *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı*, beceri temelli olarak yapılandırılmıştır.

Bu çerçevede öğrenme-öğretme yaşantılarında programda yer verilen becerilerin ve süreç bileşenlerinin, değerlerin, eğilimlerin ve anahtar kavramların bütüncül bir şekilde kazandırılmasına özen gösterilir.

3. *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı*’nda “İçerik Çerçevesi” bölümünde konu başlıklarına yer verilmiştir. Konu alt başlıkları “öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri” ve “öğrenme-öğretme yaşantıları” esas alınarak oluşturulur.
4. TYMM’nin yapısı gereği “Temel Kabuller” bölümünde yer alan ifadeler açık, kesin ve bağlayıcı niteliktedir. Öğrenme çıktısına, içeriğe ve öğrenci özelliklerine göre yapılandırılmış olan ön değerlendirme, köprü kurma, öğrenme kazanımları ve öğrenme-öğretme uygulamaları bölümlerinde verilen öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme araçları ise TYMM’nin esnek yapısı gereği öneri niteliğindedir. Ancak bu bölümlerin hazırlanacak tüm öğretim materyallerinde yer alması ve öğretim sürecinde uygulanması zorunludur.
5. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde günlük hayatta karşılaşılabilecek problemlerle ilgili görevler verilir, yargısal nitelik taşımayan ve motive eden geri bildirimler sağlanır, dijital teknoloji ve oyunlardan yararlanılır.
6. Zenginleştirme ve/veya destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki farklı öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde planlanır. Zenginleştirme ve/veya destekleme bölümündeki içeriklere ders kitaplarında yer verilmez, bu bölüm ihtiyaç duyulması hâlinde e-içerik olarak verilebilir.
7. Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilir.
8. *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı*’nda alana özgü kelime, kavram ve tamlamalar, Talim ve Terbiye Kurulu Mütalaası ile uygulamaya konulan “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzuna” göre yazılır. İlgili kılavuz ve ekinde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımında ise kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara uyulur.
9. Programda her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
10. Öğrenme-öğretme yaşantılarında çevre faktörlerine, eğitim ortamına, öğrencilerin gelişim düzeylerine, genel kültür ve dinî bilgi seviyelerine göre onları aktif kılan yöntem, teknik ve stratejiler kullanılır.
11. Programda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin gerçekleşmesi için çevre şartları ve imkânları elverdiği ölçüde öğrencilerin dinî, tarihî ve kültürel mekânları yerinde tanımaları sağlanır.
12. İslam dininde yer alan ibadetlerin öğretiminde (abdest, gusül, namaz vb.) mezheplerin farklı anlayış ve uygulamalarıyla ilgili bilgiler, ihtiyaç duyulması hâlinde öğretmen tarafından açıklanır.
13. “İmanın Meyvesi: İbadetler” ünitesi ele alınırken ibadetlerin hayata nasıl geçirileceğine yönelik uygulamalara yer verilir.
14. Temel dinî bilgiler dersi ünitelerinde önceki öğrenmeler ile bağ kurulurken ilköğretim ve ortaöğretim din kültürü ve ahlak bilgisi, sosyal bilgiler ve fen bilimleri dersleri göz önünde bulundurulur.
15. Temel dinî bilgiler dersi; öğrenme-öğretme yaşantılarında hadis, fıkıh, tefsir, akaid, kelam, İslam ahlakı gibi disiplinlerle ilişkilendirilir.
16. Okuryazarlık becerisinin kazandırılmasında farkındalık, işlevsellik ve eylemsellik düzeyleri dikkate alınır.
17. Beceri temelli öğretim sürecinde tanılayıcı, biçimlendirici ve düzey belirleyici ölçme ve değerlendirme uygulamalarının yapılmasına dikkat edilir.

Programlar Arası Bileşenler

- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı*’nda yer alan “sosyal-duygusal öğrenme becerileri”, “değerler” ve “okuryazarlık becerileri” bütünlük bir şekilde kullanılmış; öğrenme-öğretme uygulamalarında bu unsurların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına dair örneklerle yer verilmiştir.

- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Programın temel bileşenleri aracılığıyla üst düzey akademik, sosyal ve duygusal becerilerin geliştirilmesi amaçlanmış, öğrencilerin maddi ve manevi gelişimlerinin bütüncül olarak desteklenmesi hedeflenmiştir. Bu sebeple öğrenciler programda bilgi, beceri, değer kazanmaya ve öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeye teşvik edilmiştir.

İçerik Çerçevesi

- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* "İçerik Çerçevesi" bölümünde ünite kapsamında öğretilecek konuların ana başlıklarına yer verilmiştir. Programda içerik, öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil; öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri, değer kazanmalarını sağlamak ve öğrenmeyi gerçekleştirmek için sistemli bir şekilde kullanılması gereken araçlar ile süreçte yararlanılacak konular olarak ele alınmıştır. Ayrıca *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* içeriğinde ele alınan konu başlıkları için öğrenme-öğretme uygulamaları da önerilmiştir.
- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* içerik çerçevesi oluşturulurken geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin ihtiyaçları ve yeni gelişmeler esas alınmış; konular, öğrencilerin gelişim özelliklerine dikkat edilerek ele alınmaya çalışılmıştır. Bu noktada bir diğer husus da *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nda*, daha sonra okutulacak olan fıkıh, akaid, kelam, seçmeli İslam ahlakı derslerinde ele alınan konularda tekrara düşülmemesidir. Bununla birlikte öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması amacıyla *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* içeriği oluşturulurken hem önceki kademelerdeki ders içerikleri hem de ortaöğretim kademesindeki diğer derslerin içerikleri de göz önünde bulundurulmuştur.
- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı* dört üniteden oluşmaktadır.

Öğrenme Kanıtları

Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme uygulamaları bölümünde ölçme amacına ve öğrenme çıktısına yönelik öğrenme kanıtları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğinin anlaşılması için önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrenme-öğretme sürecinde öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve uygulanan öğretim yöntemlerinin etkililiğinin belirlenmesine rehberlik edecek şekilde tasarlanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün öğrenciler için aynı derecede geçerli bir ölçme ve değerlendirme aracından söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmaktadır.

- Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek, öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların Program'ın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.
- Programda verilen her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtının sunulmasına çalışılmıştır. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Programda verilen ölçme-değerlendirme araçları ve yöntemleri örnek niteliğindedir. Öğretmenler ölçme amacına ve öğrenme çıktısına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilir.
- Programda ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerinin çeşitliliğine önem verilmiş, bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenme-öğretme uygulamaları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine imkân sağlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler açık uçlu ve kısa cevaplı sorular, eşleştirme ve doğru-yanlış soruları, gözlem formları, kontrol listesi, derecelleme ölçekleri, dereceli puanlama anahtarları (rubrik), çalışma yaprakları ve yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, analitik dereceli puanlama anahtarı, karşılaştırma tablosu gibi tamamlayıcı ölçme araçlarından yararlanabilirler. Ayrıca çıkış kartı, karşılaştırma tabloları gibi araçlar ile performans görevi, proje ve yazılı-sözlü sınavlar kullanılabilir. Öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin de değerlendirme sürecine etkin katılımı sağlanabilir.

- Her ünite de en az bir performans görevi bulunmalı ve bu performans görevine öğrenme-öğretme uygulamalarında da yer verilmelidir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı'nın* öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması ve bütüncül gelişimi desteklenmiş bireyler olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarının yıl boyunca gerçekleştirilmesiyle ilgili farklı öğrenme ortamları, bütüncül öğretim yaklaşımları ve materyallerinin kullanımına yönelik örnek uygulamalara yer verilmiştir. Öğrenci merkezli etkinlikler aracılığıyla öğrencilerden ders kapsamında edindikleri bilgi, beceri ve değerleri çoklu bakış açısıyla ele almaları beklenmektedir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem de iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri (sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim) kullanılmalıdır. Bu stratejiler kapsamındaki öğretim yöntem ve tekniklerinden (anlatım, tartışma, örnek olay, problem çözme, bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası, kavram haritası, soru cevap, proje vb.) yararlanılmalıdır. Bu bağlamda Öğretim Programı'nın öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde öğretmenlere örnek olması amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir.
- Öğrenme ortamları ve öğretim yaklaşımlarıyla birlikte görsel, işitsel, görsel-işitsel ve teknoloji destekli vasıtalarla öğrencilerin ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular; farklı tartışma teknikleri kullanılarak ve problem çözme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek sınıfa taşınmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşime girerek öğrenme yaşantılarını zenginleştirmelerine imkân sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının (sınıflar, okul kütüphaneleri, okul uygulama mescidi, okul bahçeleri vb.) yanı sıra okul dışı öğrenme ortamlarından da (dinî ve tarihî mekânlar, kütüphaneler, müzeler, kültür merkezleri, resmî ve özel kurum ya da kuruluşlar, sergiler vb.) olabildiğince yararlanılmalıdır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları, ekonomik olma gibi belirleyici unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamaları (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar, akıllı telefon ve tablet uygulamaları, çevrim içi paylaşım platformları vb.) ile ulusal ve uluslararası projeler imkânlar çerçevesinde öğrenme-öğretme süreçlerine dâhil edilmelidir. Bununla birlikte millî ve dinî günler, bayramlar, önemli olaylar ile belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî ve manevi bilinçleri geliştirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında beceri öğretimine önem verilmiştir. Öğrenme çıktıları doğrultusunda kavramsal, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle birlikte ele alınan alan becerileri; içeriğin öğrenciler tarafından öğrenilmesi sırasında kullanılacak öğretim kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyalleri ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde önemli rol oynar. Örneğin sentezleme becerisinde kullanılacak ölçme değerlendirme araçları ile bilgi toplama becerisinde kullanılacak ölçme değerlendirme araçları farklılık gösterecektir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında kavram öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiştir. Programda soyut içeriği somutlaştırmak, olası kavram yanılgısı ve kargaşasının önüne geçmek, üst düzey akademik başarı sağlamak, doğru anlama, öğrenmeye yardımcı olmak gibi amaçlarla kavram öğretim materyallerinin kullanılması istenmektedir. Bu sebeple öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerine uygun olan kavram haritası, kavram ağı gibi materyallere yer verilmesi önerilmiştir.
- Programda öğrenme-öğretme uygulamalarında verilen ayet ve hadisler örnek niteliğindedir. Öğretmenler öğrenme çıktılarına uygun olmak koşuluyla farklı ayet ve hadisler kullanabilir.

- Öğrenme-öğretme uygulamalarında değerler öğretimine yönelik önerilerde de bulunulmuştur. Öğrenme-öğretme sürecinde değerlerin öğrencilere kazandırılması, uygun yer ve zamanda bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşıntıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşıntılara aktif olarak katılmasıyla gerçekleştirilmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerler dışında öğrenci özellikleri, okul çevresindeki toplumsal, kültürel özellikler gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı* kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun öğrenme-öğretme uygulamaları oluşturmanın yanında değerlerin öğrenciler tarafından içselleştirilmesine de dikkat edilmeli ve değerler eğitiminde farklı yaklaşımlardan yararlanılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir “uzman”, öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemelerine ve yönlendirmelerine yardımcı bir “rehber” olmalı ve uygun öğrenme ortamlarını sağlamada etkin görev üstlenmelidir. Öğretmenler öğrenme çıktısına uygun köprü kurmalı ve öğretim kurum, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken hem öğrencilerin bütüncül gelişimlerini hem de öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğretmenler öğrenme çıktıları ve öğrenci özelliklerini dikkate alarak harita, resim, fotoğraf, müzik, minyatür, hat, mimari, tiyatro gibi unsurlar ile geleneksel ve/veya modern sanat ürünlerini kullanmalıdır. Ayrıca öğretmenler öğrenme çıktılarına uygun olarak anı, biyografi, gezi yazısı, hikâye, makale, mektup, tarihî roman, şiir, deyiş, tiyatro gibi edebî türlerden de faydalanmalıdır.
- Geleneksel ve çağdaş öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin yanı sıra altı şapkalı düşünme, düşün-eşleş-paylaş, görüş geliştirme gibi alternatif öğretim tekniklerinden de yararlanılmalıdır. Bununla birlikte program uygulanırken Türk dilinin doğru, etkili ve güzel kullanımı çerçevesinde ders içeriğine uygun kitap listeleri belirlenmeli ve öğrenciler bu kitapları okumaya özendirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde temel dinî kaynakların kullanılması önemlidir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme uygulamalarında içerik çerçevesinin daha iyi aktarılmasına imkân veren ayet meallerine ve hadislerle yer verilmelidir. Ayet, ayet mealleri ve hadis metinleri seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra literatürde kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Farklılaştırma

- *Anadolu İmam Hatip Lisesi Temel Dinî Bilgiler Dersi (9. Sınıf) Öğretim Programı*’nda farklılaştırma bölümü, her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerinin tanınarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturulması amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölüm ders kitaplarında yer almayacaktır. Bu bölümde öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarlama yaklaşımlarının ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.
- Program; okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, sosyal-duygusal ve davranışsal gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken öğrenme düzeyleri farklı olan ve akranlarına göre farklı özelliklere sahip öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Farklılaştırma, zenginleştirme ve destekleme bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Zenginleştirme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları üzerine “konu, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme” açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Desteklemede ise mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

2.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

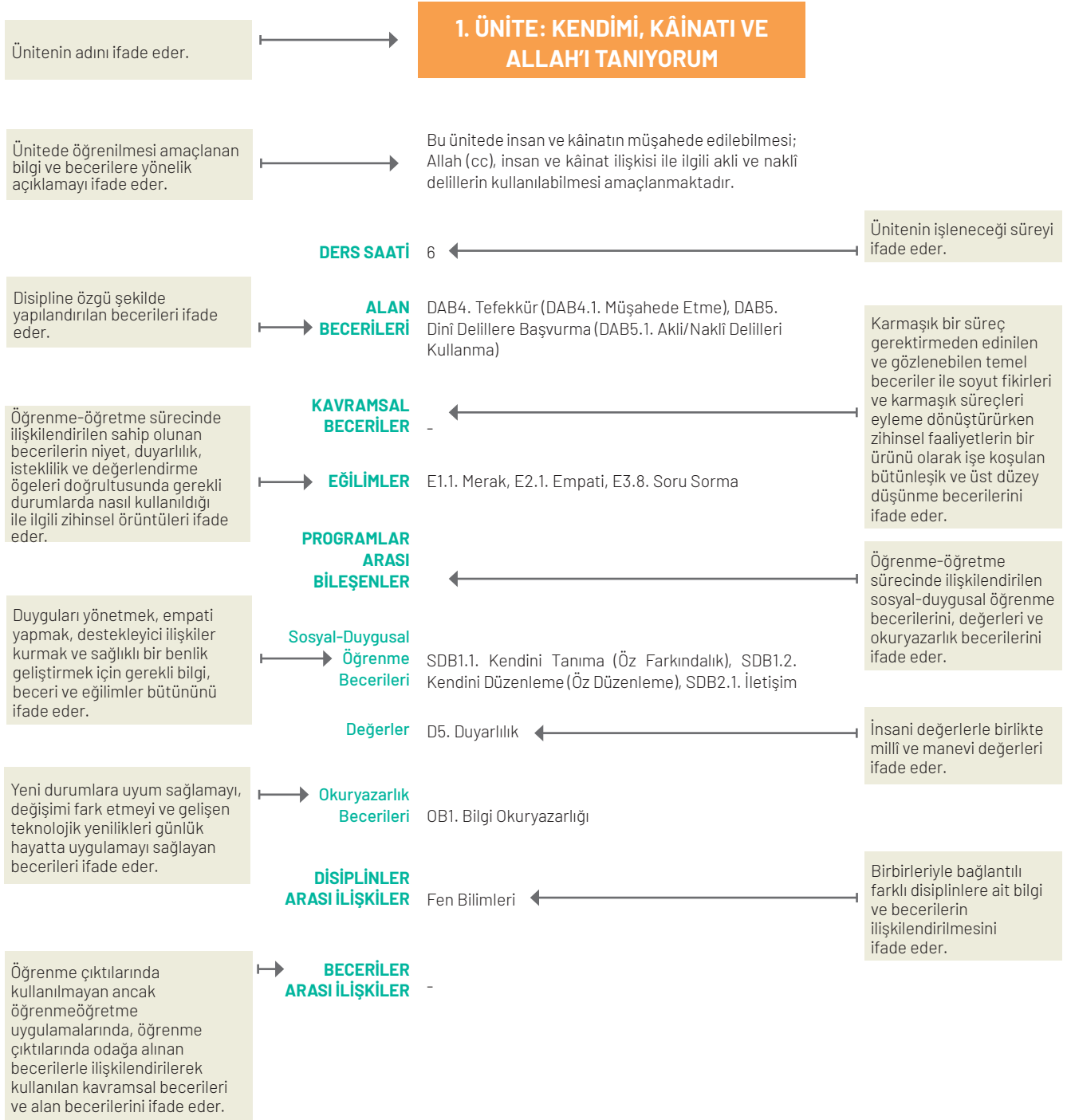
	ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM	2	6	17
2.	YARATILIŞIN GAYESİ: ALLAH'A İMAN	2	8	22
3.	İMANIN MEYVESİ: İBADETLER	3	12	33
4.	İSLAM'IN ÖZÜ: GÜZEL AHLAK	3	8	22
	OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	2	6
	TOPLAM	10	36	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

2.4. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBATLARI
Temel Dinî Bilgiler Dersi 9. Sınıf	9-11	19,5 cm X 27,5 cm

2.5. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNİ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	TDB.9.1.1. İnsan ve kâinatın yaratılışını müşahade edebilme a) İnsan ve kâinatın yaratılışı ile ilgili konuları belirler. b) İnsan ve kâinatın yaratılışı hakkında sorular sorar.	Dersin kodu Sınıf seviyesi Ünite numarası Öğrenme çıktısı numarası
Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, semboller vb. ifade eder.	Anahtar Kavramlar	İnsan ve Kâinatın Yaratılışı Allah, İnsan ve Kâinat ilişkisi ahsenitakvim, din, dua, eşrefimahlukat, fitrat, halife, ibadet, insan, kâinat, sünnetullah, tövbe	Öğrenme-öğretme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (konuya/ alt konuya ilişkin sınırlar) ifade eder.
Öğrenme çıktılarını, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	Öğrenme çıktıları; anlam çözümleme tablosu, kavram haritası, açık uçlu ve eşleştirme türünde sorulardan oluşan çalışma kâğıdı, çıkış kartı, doğru-yanlış soruları, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.	Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.	Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	Temel Kabuller Öğrencilerin hem kâinatın hem de insanın bir yaratıcısının olduğunu ve bir amaç üzere yaratıldığını; Allah'a (cc), kâinata ve diğer insanlara karşı bazı sorumluluklarının bulunduğunu bildikleri kabul edilmektedir.	Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	Ön Değerlendirme Süreci	İnsanın yaratılış özellikleri ve amacı ile ilgili ön bilgilerini yoklamak için verilen bir edebî metin, şiir veya görsel üzerinden öğrencilere sorular sorulabilir.	Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.	Köprü Kurma	Canlıların ve kâinatın oluşumu hakkında edinilen bilgilerden hareketle Allah (cc), insan ve kâinat arasında ilişki kurulabilir.	
Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	TDB.9.1.1 İnsanın kendisini, kâinatın yaratılış özelliklerini ve yaratılış amacını bilmesinin önemi vurgulanır. Bu süreçte ahsenitakvim, eşrefimahlukat, fitrat, halife, insan ve kâinat kavramlarına yer verilir. Öğrencilerden insanın ve kâinatın yaratılış özelliklerine ilişkin konuları belirlemeleri istenir. Bu süreçte anlam çözümleme tablosu veya kavram haritası kullanılabilir.	
	FARKLILAŞTIRMA	Zenginleştirme Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi bağlamında öğrencilerin yaşadıkları çevrede gözlemledikleri çevre sorunlarını ve bunlara dair çözüm önerilerini içeren bir deneme yazmaları ve sınıf panosunda sergilemeleri istenebilir.	Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.
	Destekleme	Enbiya suresinin 83-90. ayetlerinde yer alan örnek olaylar üzerinden insanın Allah'la (cc) iletişimini sağlayan ibadet, dua, tövbe gibi unsurlara değinilebilir.	Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.
	ÖĞRETİM YANSITMALARI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için ka- rekodu akıllı cihazınıza okutunuz.	

3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TEMEL DİNÎ BİLGİLER DERSİ (9. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NA AİT ÜNİTELER

1. ÜNİTE: KENDİMİ, KÂİNATI VE ALLAH'I TANIYORUM

Bu ünite de insan ve kâinatın müşahede edilebilmesi; Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi ile ilgili akli ve naklî delillerin kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 6

**ALAN
BECERİLERİ**

DAB4. Tefekkür (DAB4.1. Müşahede Etme), DAB5. Dinî Delillere Başvurma (DAB5.1. Akli/ Naklî Delilleri Kullanma)

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.1. Empati, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D5. Duyarlılık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Fen Bilimleri

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TDB.9.1.1. İnsan ve kâinatın yaratılışını müşahade edebilme

- a) İnsan ve kâinatın yaratılışı ile ilgili konuları belirler.
- b) İnsan ve kâinatın yaratılışı hakkında sorular sorar.
- c) İnsan ve kâinatın yaratılışı ile ilgili merak ettiği konuları inceler.
- ç) İnsan ve kâinatın yaratılışı hakkında inceleme sonuçlarına ilişkin çıkarım yapar.

TDB.9.1.2. Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi ile ilgili akli ve naklî delilleri kullanabilme

- a) Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi hakkında akli ve naklî delilleri toplar.
- b) Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi hakkında topladığı akli ve naklî deliller arasında ilişki kurar.
- c) Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi hakkında akli ve naklî delillere dayalı değerlendirme yapar.
- ç) İlişki kurulan akli ve naklî delillere Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi ile ilgili konularda amacına uygun olarak yer verir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İnsan ve Kâinatın Yaratılışı
Allah, İnsan ve Kâinat İlişkisi

Anahtar Kavramlar

ahsenitakvim, din, dua, eşrefimahlukat, fıtrat, halife, ibadet, insan, kâinat, sünnetullah, tövbe

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; anlam çözümleme tablosu, kavram haritası, kısa cevaplı, açık uçlu ve eşleştirme türünde sorulardan oluşan çalışma kâğıdı, çıkış kartı, doğru-yanlış soruları, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Gaşiye suresinin 17-20. ayetleri ile Rum suresinin 41. ayetinden hareketle insanın yaratılışını, yaratılış özelliklerini ve amacını sorgulayan; Allah (cc), kâinat ve insan arasındaki ilişkiyi açıklayan bilgilendirici bir metin yazmaları istenebilir. Yazılan metin; bilgi toplama, ilişki kurma, akli ve naklî delilleri kullanma ve özgünlük ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hem kâinatın hem de insanın bir yaratıcısının olduğunu ve bir amaç üzere yaratıldığını; Allah'a (cc), kâinata ve diğer insanlara karşı bazı sorumluluklarının bulunduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

İnsanın yaratılış özellikleri ve amacı ile ilgili ön bilgilerini yoklamak için verilen bir edebî metin, şiir veya görsel üzerinden öğrencilere sorular sorulabilir.

Köprü Kurma Canlıların ve kâinatın oluşumu hakkında edinilen bilgilerden hareketle Allah (cc), insan ve kâinat arasında ilişki kurulabilir. Müminun suresinin 12-14. ayetleri ve Zümer suresinin 6. ayetinden yararlanılarak insanın yaratılışı, anne rahminde geçirdiği evreler ve insanın oluşumu hakkında edinilen bilgiler arasında bağ kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TDB.9.1.1

İnsanın kendisini, kâinatın yaratılış özelliklerini ve yaratılış amacını bilmesinin önemi vurgulanır. Kâinatın yaratılışı; mevsimlerin oluşumu, iklim ve hava olayları konuları ile ilişkilendirilir. Bu süreçte ahsenitakvim, eşrefimahlukat, fıtrat, halife, insan ve kâinat kavramlarına yer verilir. Öğrencilerden insanın ve kâinatın yaratılış özelliklerine ilişkin konuları belirlemeleri istenir. Bu süreçte anlam çözümleme tablosu veya kavram haritası kullanılabilir. Öğrencilerin öğretmen rehberliğinde insanın ve kâinatın yaratılış özellikleri ile yaratılış amacı hakkında sorular sorması sağlanır. Öğrencilerin kendilerine, çevrelerine, kâinata dair bilme ve anlama ihtiyaçlarına yönelik öğrenme, keşfetme arzuları ile insanın ve kâinatın yaratılış özellikleri ve amacıyla ilgili merak ettiği soruları sorması ve kendi duygu durumları ile ilgili empati yapması beklenir (**E2.1, E3.8**). Öğrencilerin arkadaşlarını etkin bir şekilde dinleyip kendi düşüncelerini ifade etmesi sağlanır (**SDB2.1**). Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden insanın ve kâinatın yaratılış özellikleri ile amacına ilişkin merak ettikleri konuları Kur'an ve sünnete göre incelemeleri istenir. Bu süreç sonunda öğrencilerin insanın niçin inanmaya ihtiyaç duyduğu, insanın ve kâinatın Allah (cc) tarafından bir amaç için yaratıldığı, insanın diğer insanlara, kâinata ve Allah'a (cc) yönelik sorumlulukları olduğu ile ilgili çıkarım yapması sağlanır (**OB1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı, açık uçlu veya eşleştirme türünde sorulardan oluşan çalışma kâğıdı kullanılabilir.

TDB.9.1.2

Kur'an ve sünnetten hareketle öğrencilerin Allah'ı (cc), insanı ve kâinatı tanımları sağlanır. İnsanın Allah (cc) ile arasındaki bağın din aracılığıyla sağlandığı ve bu bağın ibadet, dua ve tövbe ile güçlendirilebileceği belirtilir. İnsan ile kâinat arasındaki ilişki sünnetullah kavramından hareketle ele alınır. Öğrencilerin gözlemleme, araştırma, keşfetme, anlama arzu ve isteğinden hareketle Mülk suresinin 3-4. ayetleri esas alınarak kâinattaki düzene, işleyiş ve doğal güzelliklere dikkatlerinin çekilmesi sağlanır (**E1.1**). Öğrenciler günlük hayatta gözlemledikleri tabiat olaylarını Allah'ın (cc) isim ve sıfatları ile ilişkilendirirler. Al-i İmran suresinin 190-191. ayetleri, Bakara suresinin 164. ayeti ve konuyla ilgili diğer ayetlerden hareketle Allah'ın (cc) sonsuz kudret ve ilminin kâinattaki bütün varlıkları kapsadığı ve etkilediği, bu durumun akliselim insanlarda Allah'a (cc) karşı derin bir şükür ve hamt duygusu uyandırdığı belirtilir. Öğrencilerin Rum suresinin 41. ayeti, Rahman suresinin 5-8. ayetleri ve konuyla ilgili diğer ayetlerden yararlanarak insanın kâinata karşı hangi sorumluluklarının bulunduğunu fark etmeleri sağlanır (**D5.2**). Sorumluluklarının bilincine varan öğrenciler, kendi duygu ve düşüncelerinde ne gibi değişiklikler meydana geldiğini fark eder (**SDB1.1**). İlahi yasalar ve bunlar arasındaki ilişki, Mümin suresinin 64. ayeti, Fatır suresinin 43. ayeti, Zümer suresinin 5. ayeti ve konuyla ilgili diğer ayetlerden hareketle ortaya konur. Öğrencilerin öğretmen rehberliğinde Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi hakkında akli ve nakli delilleri toplaması sağlanır. Bu süreçte öğrencilere araştırma görevi verilebilir. Öğrencilerden Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi hakkında topladıkları akli ve nakli deliller arasında ilişki kurmaları istenir. Kurulan ilişkiden hareketle öğrencilerin Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi hakkında değerlendirme yapması sağlanır. Öğrenciler ilişki kurulan delillere konularda yer verir. Somut örnekler aracılığıyla öğrencilerin akli ve nakli delillerden çıkarımlarını günlük hayatla ilişkilendirmesi teşvik edilir (**SDB1.2**). Bu süreçte yansıtıcı yazı tekniği kullanılabilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesinde doğru-yanlış soruları veya açık uçlu sorular kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Gaşiye suresinin 17-20. ayetleri ile Rum suresinin 41. ayetinden hareketle insanın yaratılışını, yaratılış özelliklerini ve amacını sorgulayan; Allah (cc), kâinat ve insan arasındaki ilişkiyi açıklayan bilgilendirici bir metin yazmaları istenebilir. Yazılan metin bilgi toplama, ilişki kurma, akli ve nakli delilleri kullanma ve özgünlük ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Allah (cc), insan ve kâinat ilişkisi bağlamında öğrencilerin yaşadıkları çevrede gözlemledikleri çevre sorunlarını ve bunlara dair çözüm önerilerini içeren bir deneme yazmaları ve sınıf panosunda sergilemeleri istenebilir.

Destekleme Enbiya suresinin 83-90. ayetlerinde yer alan örnek olaylar üzerinden insanın Allah'la (cc) iletişimini sağlayan ibadet, dua, tövbe gibi unsurlara değinilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: YARATILIŞIN GAYESİ: ALLAH'A İMAN

Bu ünite de imanla ilgili kavramların bağlamına uygun kullanılabilmesi ve iman esasları ile ilgili temel kaynakların kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 8

ALAN BECERİLERİ DAB3. Tahkik (DAB3.2. Dini Kavramları Bağlamına Uygun Kullanma), DAB1. Temel Kaynakları Kullanma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.1. Muhakeme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.2. İş Birliği

Değerler D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TDB.9.2.1. İmanla ilgili kavramları bağlamına uygun kullanabilme

- a) İmanla ilgili kavramları fark eder.
- b) İmanla ilgili kavramlar arasında ilişki kurar.
- c) İmanla ilgili kavramların benzerliklerini ve farklılıklarını açıklar.
- ç) İmanla ilgili kavramlara sözlü ve yazılı iletişimde bağlamına uygun şekilde yer verir.

TDB.9.2.2. İman esasları ile ilgili temel kaynakları kullanabilme

- a) İman esasları ile ilgili Kur'an-ı Kerim meallerine başvurur.
- b) İman esasları ile ilgili hadis kaynaklarına başvurur.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İmanla İlgili Kavramlar

İman Esasları

Anahtar Kavramlar

ahiret, ihsan, ikrar, iman, İslam, kader, kaza, kelime-i şehadet, kelime-i tevhit, kitap, melek, peygamber, şirk, tahkikî iman, taklidî iman, takva, tasdik, tevhit

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; çıkış kartı, kavram haritası, yapılandırılmış grid, karşılaştırma tablosu, açık uçlu sorular, anlam çözümleme tablosu, bilgi haritası, öz değerlendirme formu, tanılayıcı dallanmış ağaç, kısa cevaplı sorular ve dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Yasin suresinde yer alan imanla ilgili kavramlar hakkında grafik bilgi hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar veri toplama, verileri kaydetme, doğruluk, tasarım, özgünlük, amaç ve içerik uyumu ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin kelime-i tevhit ve kelime-i şehadet hakkında ön bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere imanın insan hayatındaki önemi ve insanın yaratılış amacı ile ilgili ön bilgilerini belirlemeye yönelik sorular sorulabilir. Verilen cevaplar üzerinden öğrencilerin ön bilgileri ve konuya ilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin İslam inanç esasları hakkında daha önce din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde edinmiş oldukları bilgilerden hareketle imanla ilgili kavramlar ve inanç esasları arasında ilişki kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları TDB.9.2.1

İmanın mahiyeti ve iman etmenin insana neler kazandırdığı açıklanır. İmanla ilgili kavramlardan İslam, tasdik, tahkikî iman, taklidî iman, ikrar, tevhit, şirk, kelimeitevhit, kelimeişehadet, takva ve ihsan kavramlarına yer verilir. Cibril hadisinden yararlanarak öğrencilerin imanla ilgili kavramları fark etmeleri sağlanır. Bu süreçte çıkış kartı veya kavram haritası kullanılabilir. Öğrenciler gözlemlene, araştırma, keşfetme ve anlama arzularıyla bu kavramları inceler (**E1.1**). Öğrenciler ayetler (Bakara suresi 285. ayet; Nisa suresi 136. ayet) ve hadislerden (Buhari, "İman", 37; "İlim", 49) yararlanarak Kur'an ve sünnet ışığında imanla ilgili kavramlar arasında ilişki kurar. Öğrencilerden "iman, İslam ve ihsan", "tahkikî iman ve taklidî iman", "tasdik ve ikrar", "kelimeişehadet ve kelimeitevhit" kavramlarının benzerlik ve farklılıklarını açıklamaları istenir. Bu süreçte iş birlikli öğrenme yöntemi kullanılabilir. Bu aşamada öğrencilerden çalışmaları esnasında ekip çalışması yapmaları ve yardımlaşmaları beklenir (**SDB2.2**). Öğrencilerin imanla ilgili kavramlara sözlü ve yazılı iletişimde bağlamına uygun yer vermesi sağlanır. Bu süreçte öğrencilerden afiş, poster, kompozisyon, deneme vb. ürünler hazırlamaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde yapılanırılmış grid, karşılaştırma tablosu veya açık uçlu sorular kullanılabilir.

TDB.9.2.2

İman esasları ayetlerden ve hadislerden yararlanılarak ele alınır. Bu süreçte melek, kitap, peygamber, ahiret, kader ve kaza kavramlarına yer verilir. Öğrencilerin öğretmen rehberliğinde iman esasları ile ilgili başlıca ayet ve hadisleri tespit etmeleri istenir. Öğrencilerin tespit ettikleri ayet ve hadislerin hangi iman esasını konu edindiğini belirlemeleri sağlanır. Öğrenciler ayet ve hadisleri, Allah'a iman (Bakara suresi 3. ayet; Buhari, "İlim", 49), meleklerle iman (Bakara suresi 285. ayet; Müslim, "İman", 1), kitaplara iman (Bakara suresi 4. ayet, İbni Hibban, Sahih, 2/276), peygamberlere iman (Al-i İmran suresi 179. ayet; Buhari, "İman", 37), ahiret iman (Nisa suresi 39. ayet; Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 1/17) ve kadere iman (Kamer suresi 49. ayet; Müslim, "Kader", 18) içeriklerine göre sınıflandırır. Bu süreçte anlam çözümleme tablosu, kavram haritası veya bilgi haritası kullanılabilir. Öğrencilerin Bakara suresinin 285. ayeti, Al-i İmran suresinin 31. ayeti ve Müminun suresinin 1-5. ayetleri ile Buhari, "Tefsîr", 2 ve Müslim, "Kader", 22 hadislerinden yararlanarak iman esaslarının bir bütün olarak kabul edilmesi gerektiği, Allah'a (cc) imanın fitri bir duygu olduğu, Allah (cc) ve Hz. Peygamber sevgisinin imanın özü olduğu çıkarımlarını yapmaları sağlanır. Bu sevginin hayatı anlamlandırdığı ve insan davranışlarını olumlu yönde etkileyerek toplumsal uyumu kolaylaştırdığı vurgulanır (**D15.3**). Öğrencilerin elde ettikleri sonuçlar arasında ilişki kurarak bir çıkarımda bulunmaları istenir (**E3.1**). İman esaslarıyla ilgili ayet ve hadisleri günlük yaşamla ilişkilendirerek bu esaslara hayatlarında yer vermeleri sağlanır (**OB1, SDB1.1**). Bu süreçte çıkış kartı veya öz değerlendirme formu kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde tanılayıcı dallanmış ağaç, kısa cevaplı sorular veya öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Yasin suresinde yer alan imanla ilgili kavramlar hakkında grafik bilgi hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar veri toplama, verileri kaydetme, doğruluk, tasarım, özgünlük, amaç ve içerik uyumu ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden kışın sona ermesi ve baharın gelmesiyle hissettikleri duygu ve düşünceleri iman esasları bağlamında incelemeleri ve bunların davranışları üzerindeki etkilerini değerlendirmeleri istenebilir. Bu süreçte öğrencilerin mevcut duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyen faktörlerle ilgili bir metin yazmaları ve bu metni sınıf panosunda sergilemeleri sağlanabilir.

Destekleme Bakara suresinin 260. ayeti, Enam suresinin 74-81. ayetleri ve Enbiya suresinin 50-70. ayetlerini incelemeleri ve bu ayetlerdeki iman esaslarını tespit etmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: İMANIN MEYVESİ: İBADETLER

Bu ünite de ibadetle ilgili kavramların ayırt edilebilmesi, ibadetle ve temizlik ilişkisi ile ilgili meselelerin anlaşılabilmesi, temel ibadetlerle ilgili mukayese yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ DAB3. Tahkik (DAB3.1. Dinî Kavramları Ayırt Etme), DAB4. Tefekkür (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama), DAB5. Dinî Delillere Başvurma (DAB5.2. Mukayese Yapma)

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER DAB1. Temel Kaynakları Kullanma, DAB6. Tatbik Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TDB.9.3.1. İbadet ile ilgili kavramları ayırt edebilme

- a) İbadet ile ilgili kavramları tespit eder.
- b) İbadet ile ilgili tespit edilen kavramların dinî ilimlerdeki yeri ve önemini araştırır.
- c) İbadet ile ilgili kavramları ilişkili olduğu alana göre listeler.

TDB.9.3.2. İbadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili meseleleri anlayabilme

- a) İbadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili konuları fark eder.
- b) İbadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili konuları tanımlar.
- c) İbadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili konuların ortaya çıkış sebeplerini açıklar.
- ç) İbadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili konuların özelliklerini belirler.

TDB.9.3.3. Temel ibadetlerle ilgili mukayese yapabilme

- a) Temel ibadetlerle ilişkin özellikleri belirler.
- b) Temel ibadetlerle ilgili belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri ortaya koyar.
- c) Temel ibadetlerle ilgili belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları ortaya koyar.
- ç) Temel ibadetlerle ilgili belirlenen özellikler arasında ilişki kurar.
- d) Temel ibadetlerle ilgili ortaya konulan benzerlik ve farklılıklara dayalı olarak çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İbadet ve İbadetin Kabul Şartları

İbadet ve Temizlik İlişkisi

İslam'da Temel İbadetler

Anahtar Kavramlar

abdest, farz, gusül, ihlas, mekruh, niyet, sünnet, temizlik, vacip

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kelime ilişkilendirme testi, doğru-yanlış soruları, kavram haritası, öğrenme günlüğü, çalışma kâğıdı, balık kılıcı diyagramı, gözlem formu, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular ve yapılandırılmış grid ve dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak İslam'da temel ibadetlerle ilgili verilecek bir konferans için konuşma metni yazması istenebilir. Yapılan çalışmalar veri toplama, ilişki kurma, çıkarım yapma ve mukayese yapma ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin ibadet kavramı, ibadetlerin şartları ve yapılışı hakkında ön bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere günlük hayatlarındaki hangi davranışlarını ibadet kapsamında değerlendirdikleri sorulabilir. Verilen cevaplar üzerinden öğrencilerin ön bilgileri ve konuya ilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin ibadet kavramına ilişkin önceki bilgileri ile İslam'daki temel ibadetler arasında ilişki kurulması sağlanabilir.

İbadetler ile bir önceki ünite de işlenen iman esasları arasında bir ilişkinin bulunduğu Asr suresinden hareketle ortaya konulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları TDB.9.3.1

İbadetlerin insanın hayatındaki yeri ve önemine değinilir. Bu bağlamda ibadetlerin günlük hayatı düzenlemedeki etkisi vurgulanır. İbadetin kabul şartlarından olan sünnete uygunluk ele alınırken süreklilik, kolaylık ve güç yetirebilme ilkelerine vurgu yapılır. Öğrencilerin ibadetle ilgili farz, vacip, sünnet, mekruh ve ibadetlerin kabul şartları ile ilgili niyet, ihlas kavramlarını tespit etmeleri sağlanır. Öğrencilerden tespit ettikleri kavramların dinî ilimlerdeki yeri ve önemini Kur'an-ı Kerim'den ve hadislerden araştırmaları istenir (**DAB1**). Öğrencilerin araştırma sonucuna göre bu kavramları ilişkili oldukları alana göre listelemeleri sağlanır (**OB1**). Bu süreçte kaynak taraması tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde kelime ilişkilendirme testi, doğru-yanlış soruları veya kavram haritası kullanılabilir.

TDB.9.3.2

İslam'da ibadet ve temizlik arasındaki ilişkiye yer verilir. Öğrencilerin ibadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili abdest, gusül ve teyemmüm konularını fark etmesi sağlanır. Öğrencilerden abdest, gusül ve teyemmüm konularını tanımlamaları istenir. Bu süreçte öğrenme günlüğü kullanılabilir. Öğrencilerden ibadet-temizlik ilişkisi ile ilgili konuların ortaya çıkış sebeplerini açıklamaları istenebilir. Bu süreçte çalışma kâğıdı veya balık kılıçlı diyagramı kullanılabilir. Öğrencilerin abdest ve teyemmümün alınışını tatbik etmesi sağlanır (**SDB1.2, DAB6**). Abdest alırken suyu israf etmemenin önemi vurgulanır (**D17.2**). Bu süreçte gösterip yaptırma tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden ibadet ve temizlik ilişkisi ile ilgili konuların özelliklerini belirlemeleri istenir. Bu süreçte karşılaştırma tablosu kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde gözlem formu veya öz değerlendirme formu kullanılabilir.

TDB.9.3.3

İslam'da temel ibadetler olarak kabul edilen namaz, oruç, zekât, hac ve kurban ibadetlerine yer verilir. Bu ibadetlerin bireysel ve toplumsal faydalarına değinilir. Namaz, oruç, zekât, hac ve kurban ibadetlerinin nasıl yapıldığına değinilir. Öğrencilerin ibadetleri yerine getirirken gayret göstermenin yanı sıra kararlılık sergilemenin ve görev bilinciyle hareket etmenin önemini fark etmeleri sağlanır (**D16.3, E1.3**). Bu süreçte öğrenme günlüğü kullanılabilir. Böylece öğrencilerin ibadet esnasında ve sonrasında hissettikleri duygulara ilişkin farkındalıklarının geliştirilmesi sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencilerden temel ibadetlere ilişkin özellikleri belirlemeleri istenir. Öğrencilerin temel ibadetlerle ilgili belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koyması sağlanır. Bu süreçte T tablosu kullanılabilir. Öğrencilerden belirlenen özellikler arasında ilişki kurarak benzerlik ve farklılıklara dayalı çıkarım yapmaları istenir (**OB1**). Bu süreçte kısa bir metin yazmaları istenebilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesinde açık uçlu sorular veya yapılandırılmış grid kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak İslam'da temel ibadetlerle ilgili verilecek bir konferans için konuşma metni yazması istenebilir. Yapılan çalışmalar veri toplama, ilişki kurma, çıkarım yapma ve mukayese yapma ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahartarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler ibadetlerin uygulanması hususunda okul uygulama mescidinde arkadaşlarına imamlık yapmaya teşvik edilebilir. Oruç ibadetinin kültürümüze yansımaları ile zekât ve fitre ibadetinin toplumsal faydaları hakkında araştırma yapılması ve bu araştırmaların sınıfta sunulması sağlanır. Öğrencilerden hac ve umre ibadetini yerine getiren yakınları ile röportaj yapıp kaydetmeleri ve sınıfta sunmaları istenebilir.

Destekleme Abdest, namaz ve teyemmüm uygulamaları için ekran rehberliğinden yararlanılabilir. Hac ve umrenin yapılışı ile ilgili videolar kullanılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4.ÜNİTE: İSLAM'IN ÖZÜ: GÜZEL AHLAK

Bu ünite de İslam ahlakı ile ilgili konuların özetlenmesi, İslam ahlakına göre tutum ve davranışlara ilişkin analitik düşünülmesi ve kötü alışkanlıklar ve bağımlılıklar hakkında eleştirel düşünülmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 8

ALAN BECERİLERİ DAB4. Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB3.3. Eleştirel Düşünme, KB2.3. Özetleme

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3 Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB3.3 Sorumlu Karar Verme

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D10. Mütevazılık, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Sosyal Bilgiler

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

TDB.9.4.1. İslam ahlakı ile ilgili konuları özetleyebilme

- İslam ahlakı ile ilgili konular hakkında çözümleme yapar.
- İslam ahlakı ile ilgili konuları sınıflandırır.
- İslam ahlakına göre tutum ve davranışlara ilişkin akıl yürütmeye ulaşılan çıkarımları tartışır.

TDB.9.4.2. İslam ahlakına göre tutum ve davranışlara ilişkin analitik düşünebilme

- İslam ahlakına göre tutum ve davranışlar arasında ilişki kurar.
- İslam ahlakına göre tutum ve davranışlar arasında kurulan ilişkiyle ilgili akıl yürütür.
- İslam ahlakına göre tutum ve davranışlara ilişkin akıl yürütmeye ulaşılan çıkarımları tartışır.
- İslam ahlakına göre tutum ve davranışlar ile ilgili tercih edilebilir görüş ve argümanları gerekçeleriyle belirler.

TDB.9.4.3. Kötü alışkanlıklar ve bağımlılıklar hakkında eleştirel düşünebilme

- Kötü alışkanlıklar ve bağımlılıkları sorgular.
- Kötü alışkanlıklar ve bağımlılıkların insanın beden ve ruh sağlığına verdiği zararlarla ilgili akıl yürütür.
- Kötü alışkanlıklar ve bağımlılıklar hakkında akıl yürütmeye ulaştığı çıkarımları yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İslam Ahlakının Konusu, Amacı ve Kaynakları
İslam Ahlakına Göre Tutum ve Davranışlar
Kötü Alışkanlıklar

Anahtar Kavramlar

adabımuaşeret, adalet, ahlak, cömertlik, dürüstlük, edep, güvenilirlik, haram, hayâ, helal, hüsnüzan, iffet, itidal, merhamet, nezaket, şefkat, terbiye

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bilgi kartları, anlam çözümleme tablosu, çıkış kartı, açık uçlu sorular, yapılandırılmış grid, öz değerlendirme formu, eşleştirme, boşluk doldurma soruları ve derececi puanlama anahtarı soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak sosyal medyanın olumlu ve olumsuz davranışlar ile kötü alışkanlıklar üzerindeki etkisi hakkında bilgilendirici bir metin yazmaları istenebilir. Yazılan metin doğruluk, sorgulama, akıl yürütme ve çıkarımları yansıtırma ölçütlerinin bulunduğu derececi puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin genel ahlaki ilkeleri öğrendikleri ve kötü alışkanlıkların ruhsal, bedensel ve toplumsal zararları hakkında ön bilgilere sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğrencilere günlük hayatlarında gözlemlemiş oldukları davranışların hangilerini onaylayıp hangilerini onaylamadıkları sorulabilir. Hangilerinin kendilerini olumlu yönde etkilediğini ifade etmeleri istenebilir. Verilen cevaplar üzerinden öğrencilerin ön bilgileri ve konuya ilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere güzel ahlakın insana kazandırdığı olumlu özellikler ile kötü alışkanlık ve bağımlılıkların bireysel ve toplumsal zararları ile ilgili önceki öğrenmeleri hatırlatılarak güzel ahlakın kaynağının Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in sünneti olduğu belirtilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

TDB.9.4.1

İslam ahlakının konusu, amacı ve kaynakları açıklanır. Ahlak, adabımuâşeret, edep ve terbiye kavramlarına değinilir. Öğrencilerden konuyla ilgili ayetlerden (Kalem suresi 4. ayet; Ahzab suresi 21. ayet) ve hadislerden (Müslim, "Salat'ül-Müsafirin", 139; Ahmed bin Hanbel, el-Müsned, 2/381) yararlanarak İslam ahlakının konusu, amacı ve kaynakları hakkında çözümleme yapmaları istenir. Öğrenciler İslam ahlakının konusunu, amacını ve kaynaklarını sınıflandırır. Bu süreçte bilgi kartları veya anlam çözümleme tablosu kullanılabilir. Bu teknikle öğrencilerin disiplinli ve istikrarlı çalışma alışkanlıkları geliştirmeleri, görev ve sorumluluklarını yerine getirmek için etkili bir yol haritası çizmeleri, hedeflerine ulaşmak için hazırladıkları planı uygulamaları ve zamanı etkili bir şekilde yönetmeleri sağlanır (**E2.2, D3.2**). Öğrenciler İslam ahlakının konu ve amaç açısından bir bütün olduğunu kendi ifadeleriyle aktarırlar (**OB1**). Bu süreçte çıkış kartı kullanılabilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesinde açık uçlu sorular kullanılabilir.

TDB.9.4.2

İslam ahlakına göre tutum ve davranışların önemi "Ameller niyetlere göredir." (Müslim, "İmare", 155) hadisiyle vurgulanır. Bu süreçte helal, haram ve itidal kavramları ele alınır. Olumlu tutum ve davranışlardan adalet, cömertlik, dürüstlük, güvenilirlik, hayâ, hüsnüzan, iffet, merhamet, nezaket ve şefkat; olumsuz tutum ve davranışlardan ise gıybet, haset, iftira, israf, kibir, riya, suizan, yalan ve zulüm kavramlarına yer verilir. Olumsuz tutum ve davranışlar toplumsal hayatta karşılaşılabilecek problemlere çözüm üretme konusu ile ilişkilendirilir. Öğrencilerin olumlu davranışların temellerinden birinin de bireyler arasındaki güven duygusu olduğunu fark etmeleri sağlanır (**E2.4**). Öğrencilerin Hz. Muhammed (sav), sahabeikiram ve İslam büyüklerinin güzel ahlakından örnek alarak kendilerini bilmeleri, gösteriş ve kibirden uzak durmaları; sade, sabırlı, saygılı, duyarlı ve yapıcı bireyler olarak mütevazı bir tutum sergilemeleri beklenir (**D10.2**). İslam ahlakına göre tutum ve davranışlar arasında ilişki kurulur. Öğrencilerden İslam ahlakına göre tutum ve davranışlar arasında kurulan ilişkiyle ilgili akıl yürütmeleri istenir. Öğrencilerin duygu, düşünce ve davranışlarını dönüştürüp geliştirmesi için değerlendirmeler yapması ve bu değerlendirmelere dayalı tepkiler oluşturmaları istenir (**SDB1.3**). İslam ahlakına göre tutum ve davranışlara ilişkin akıl yürütmeyle ulaşılan çıkarımlar tartışılır. Bu süreçte beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden İslam ahlakına göre tutum ve davranışlar ile ilgili tercih edilebilir görüş ve argümanları gerekçeleriyle belirlemeleri istenir (**OB1**). Bu süreçte kümeleme tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde yapılandırılmış grid, eşleştirme veya boşluk doldurma soruları kullanılabilir.

TDB.9.4.3

Kötü alışkanlıklar ve bağımlılıkların insan hayatındaki fiziksel ve ruhsal etkilerine yer verilir. Öğrencilerin kötü alışkanlıkların ve bağımlılıkların olumsuz sonuçlarının neler olduğunu sorgulamaları sağlanır. Bunun için beyin fırtınası tekniğinden yararlanılabilir. Öğrenciler kötü alışkanlıkların ve bağımlılıkların insanın beden ve ruh sağlığına verdiği zararlarla ilgili akıl yürütür. Kötü alışkanlıkların ve teknoloji bağımlılığının sonuçları ele alınır. Teknoloji bağımlılığının olumsuz sonuçları bilişim teknolojilerinin etkileri ve dijital sağlık konusu ile ilişkilendirilir. Öğrencilerin bağımlılıkların ve kötü alışkanlıkların bireysel ve toplumsal sonuçlarını öngörmesi sağlanır (**SDB3.3**). Öğrencilerin bağımlılıkların ve kötü alışkanlıkların aile bütünlüğünü bozduğunu (**D2.1**), millî ve manevî değerlere zarar verdiğini fark etmeleri sağlanır (**D19.1**). Öğrenciler, vatandaşlık hak ve sorumluluklarını gözetip bağımlılıklarla mücadele etmeleri gerektiğini fark eder; bu konuda akıl yürüterek ulaştıkları çıkarımları yansıtır (**OB6**). Bu süreçte öz değerlendirme formu veya görüş geliştirme tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden Yeşilay Haftası'nda kötü alışkanlıklar ile bunlardan korunma ve kurtulma yollarıyla ilgili sınıfta veya okul konferans salonunda sunum yapmaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde eşleştirme, boşluk doldurma soruları veya öz değerlendirme formu kullanılabilir. Öğrencilerden performans görevi olarak sosyal medyanın olumlu ve olumsuz davranışlar ile kötü alışkanlıklar üzerindeki etkisi hakkında bilgilendirici bir metin yazmaları istenebilir. Yazılan metin doğruluk, sorgulama, akıl yürütme ve çıkarımları yansıtırma ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, kamu destekli sivil toplum kuruluşları hakkında sunum yapmaya ya da bu kuruluşlarda gönüllü olarak çalışmaya teşvik edilebilir. Öğrenciler İslam ahlakıyla ilgili yazılmış eserleri okumaya ve bunlar hakkında özet hazırlamaya yönlendirilebilir.

Destekleme Öğrencilerden İsra suresinin 23-38. ayetlerinde yer alan temel ahlaki tutum ve davranışları listelemeleri istenebilir. Öğrencilere kamu kurum ve kuruluşları tarafından üretilen eğitim içerikli videolar izletilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

